

կատաղրին լրումը: Այսպէս կը հաշտուին թագաւորութեան աւետարանական գաղափարին վերագրուած զանազան իմաստները. «Թագաւորութիւն»ը, անշուշտ, հոգեոր բարիք մըն է, ապագայ ժառանգութեան մը զրաւականը, զոր սակայն հասարակորդաբար կը վայելին բոլոր հաւատացեալները: Միւս կողմէ, Մեսիային թըշնամիները արտաքսուած են անկէ, իրենց ըմբոստութեան պատճառաւ: Աստուծոյ թագաւորութիւնը պէտք է ներքին գանձ մը ըլլայ՝ պատմական զործարանաւորութիւն մ'ըլլալու համար: Աւետարանի նըշանաւոր խօսքին համեմատ, պէտք է ճշգրտել զայն իրրեւ մտնուկ մի», հոն մըտնելու համար (Մկ. Ժ. 15):

Միայն թէ, հոն մտնողը ո՞վ պիտի ունենայ իրեն տէր: Այս հարցումը նոր երկուցութիւն մը յառաջ կը բերէ սուրբ գրոց հաւաքածներուն մեկնութեանը մէջ: Տարակոյս չկայ թէ թագաւորութեան պետը Աստուած է, հայրը որ երկնից մէջ կը թագաւորէ. ասկէց՝ «երկնից թագաւորութիւն» և «Աստուծոյ թագաւորութիւն» բացատրութիւնները, որոնց մասին խօսեցանք վերեւ: Բայց ի՞նչ կ'ըլլայ Յիսուս՝ իր հիմնած այս ընկերութեան մէջ. ահաւասիկ կնճռին հանգոյցը: Եթէ Աստուած, աներկեւանօրէն, կը թագաւորէ իր ընտրեալներու ժողովին մէջ, Քրիստոս ինքն ալ սակայն այդ տիտղոսն է որ կուտայ իր անձին: Երբ զինքը կ'ամբաստանեն թէ «Թագաւոր» կը կոչէ ինքզինքը, Պիղատոս կը հարցնէ իրեն թէ «Դ՞ո՞ւ ես թագաւորն չրէից» (Ղուկ. ԻԳ. 2, 3), որովհետեւ, ամէնուն խոստովանութեամբ, թագաւորական փառքը Մեսիային առանձնանորհումներէն մին էր (Մտթ. ԻԱ. 4, 5. Ղուկ. ԺԹ. 38): Բաց աստի, փրկիչը այդ թագաւորութիւնը ըմբռնած է բարձրագոյն և լայնագոյն իմաստով. իրրեւ «Թագաւոր» է որ Որդին մարդոյ օր մը պիտի երևի ամպերուն վրայ, ազգերը դատելու համար (Մտթ. ԻԷ. 31, 34, 40): Ինչպէս կ'երևի, Յիսուս Քրիստոս, ճիշդ ինչպէս Աստուած, թագաւոր է երկնից արքայութեան մէջ. վասնզի սա բացորոշ է թէ այս հաւաքածներուն մէջ երկու տարբեր կամ մըցորդ թագաւորութեանց վրայ չէ որ կը խօսուի. հակառակ պարագային, փրկու-

թեան զործարանաւորութիւնը պիտի եղած ըլլար «յանձն իւր բաժանեալ» թագաւորութիւն մը, յետ իր կործանումին (հմմտ. Մտթ. ԺԲ. 25). Ի՞նչ եզրակացնել ուրեմն: Փրկչին այս մասին ուսուցումը հակասական է ուրեմն: Կը յիշեցնեմ այս առթիւ թէ, Իսրայէլական աստուածապետութեան մէջ, ժողովաւորին վահագոյն թագաւորը, Եհովան, երկրի վրայ իրեն ներկայացուցիչ ունէր Օծեալը (հմմտ. Սղմ. Բ. 4-9). չընտրեաց տնտեսութեան մէջ ալ նոյնը պիտի ըլլայ, սա տարբերութեամբ միայն որ հոս ճշմարիտ Մեսիային վրայ է խնդիրը, որ միակ արժանաւորն է այդ տիտղոսին թելադրած բոլոր անաւանութիւններուն, քանի որ ինքն իսկ կ'ըսէ իրեն համար. «Ամենայն ինչ տուա ինձ ի ձօրէ իմէ, և եռօք ճանաչէ զՈրդին Եթէ ոչ Հայր, և եռօք Հայր յօք ճանաչէ Եթէ ոչ Որդին, և ում Որդին կամիցի յայանել (Մտթ. ԺԱ. 27):

(Ճարտնակելի)

Ժ. Պ.

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԽՍՐՔ

Ամենակարոր նպաստը զոր պարէկիմ առաջարկել մեր կեանքին համար, մեր հոգիին ազնուացումն է. ուրիշ քաներով, մեր իմացական և քառայական կարողութիւններուն յառաջդիմութիւնը. or zus ork աւելի պայծառութիւն ղնել միտքին մէջ, or zus ork ինքզինքն աւելի ազնու ռ շաւաղոյն զգալ:

*

Կեանքը վայրկեան մ'է միայն, քայքայող վայրկեանը քաւական է յախեմական քաներու ձեռնարկելու համար. կը սխալիմ իրմէ պահանջելով այն քանը զոր չի կրնար տալ, վստմ զի չունի, տնդութիւնը. քայք կարծելով քեան պիտի տեւէ, մինչ այս մինչ այն, կը խորհիմ, կը գործեմ, կը սիրեմ. և անսայս իսկ է մարդն ինքնին:

*

Ով որ իր ետին ազնու կեանքի մը յիշատակը կը բողո, անպատելի քարիտի աղբիւր մը կը բողո ասպագայ սերունդին: